

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibus Cœram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

8. Cap. De Voto religionis in genere, & tribus monasticis in specie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

GAPVT VIII.

DE VOTO RELIGIONIS

VOTUM religionis est omnium præstantissimum, & omnia vota per voti religionis emissionem, & susceptionem sine vlla dispensatione tolluntur, si cum tali voto commodè non possunt seruari.

Hoc votum secundum Catholicam fidem includit paupertatem, castitatem, & obedientiam; de consensu totius Ecclesiæ. & cap. Cum ad monasterium, de statu monachorum. Horum votorum congruentes rationes ponit S. Thom. 2. 2. q. 186.

Votum religionis includit paupertatem, castitatē, & obedientiam.

Quando quis potest emitte votum Religionis?

QUILIBET potest facere votum simplex religionis, qui excessit annos pubertatis, Excedunt autem hos, pueri circa annum 14. Puellæ verò circa 12. Si quis autem ante annos pubertatis voueat, & ingrediatur religionem, cum adhuc in patria potestate sit parentes possunt ipsum retrahere. cap. Cum similis. cap. Ad nostram. & cap. Significatum, de regulari. Votum autem solemne nunc in nulla religione tam virorum quam mulierum potest fieri ante annum 16, completum, ex Concil. Trident. sess. 25. cap. 15. de regularibus, & si antea fiat, nullam obligationem inducit.

An

*An satisfaciat voto de ingrediendo, qui ingreditur
& deinde iterum egreditur?*

DIVERSA in hac materia sunt. Vouere religionis ingressum, professionem facere, & simpliciter vouere religionis ingressum. Nunc cum obligatio voti pendeat ex voluntate vouentis, considerandum qualiter vouens intendat se obligare. Qui vouet ingredi religionem cum intentione perseverandi ad dies vitæ, non satisfacit ingrediendo, si egrediatur. Quia voti obligatio latius se extendit: Si autem quis simpliciter voueat ingredi religionem ad probandum vires suas, an possit manere, vel non: de iure communi, si bona fide, sine dolo egrediatur, satisfacit voto, etiam si postea egrediatur, c. Ad Apostolicam, de reg. & lib. 6. eod. tit. cap. Non solum. Tandem qui vouet ingredi religionem non cogitando de libertate exeundi, & stabilitate permanendi, satisfacit ingrediendo, etiam si egrediatur: Quia talis intelligitur vouisse secundum formam iuris communis, quæ est, ut ingrediens annus probationis concedatur.

*Quid si quis vouit ingredi religionem, & non
suscipitur?*

AUT vouit in genere, aut in specie. Qui vouit religionem in genere, si non recipiatur in vna, tenetur instare in alia, et si non suscipitur in vno monasterio, debet adire aliud: & si

& si in proximis locis excludatur, adeat remotiores partes. Non tamen tenetur per totum mundum discurrere, iuxta Angelum verb. votum. 3. §. 10. Nec etiam talis, si in Germania voueat, tenetur ire in Hispaniam, aut Italiam, nisi talem intentionem habuisset, prout tradit Caietan. 2. 2. quæst. 88. artic. 3. Si autem nulla esset religio, quæ eum vellet recipere, posset in seculo manere; & vxorē ducere, iuxta eundem quæst. 188. artic. 3. 2. 2. & Angelum loco citat. §. II. Qui verò vouet in specie ingredi religionem S. Benedicti, vel hoc monasterium S. Maximini, aut S. Matthiæ propter singularem rationem, qua mouetur erga illam religionem; vel hoc monasterium; non tenetur aliam, vel aliud intrare, si illi ipsum recipere nolint, vt docet S. Thom. 2. 2. quæst. 88. artic. 3. ad 2. Si autem aliquis vouit ingredi in religionem de strictioribus, & postea ingreditur laxiorem, ibique professionem facit, peccat, & tenetur agere pœnitentiam, tenet tamen professio, votoque satisfecit, & non obligatur amplius ad strictiorem, cap. Qui post votum, de regularibus lib. 6. & DD. ibidem.

An professus in vna religione possit transire aliam?

Si subit legitima causa, à superiori approbata, transitus potest fieri ad strictiorem religionem. Causæ autem sunt, zelus perfectioris

ctioris religionis, & desiderium strictioris vita. Propter infirmitatem, & debilitatem, dispensatione interueniente, potest aliquis transire ad laxiorem, vt sentit S. Thom. 2. 2. q. 189. artic. 8.

De votis monasticis in specie.

DE hac materia tradunt S. Thom. 2. 2. q. 186. S. Antoninus 3. part. tit. 16. capit. 7. Turrecremata in commentarijs in regulam S. Benedicti. Syluester in verb. Religio. 6. q. 7. Martinus Nauar. in quatuor distinctis commentarijs de regularibus. Doctores canonum in titul. de regularibus, & de statu monachorum.

Tria sunt vota substantialia Religionis secundum fidem Catholicam, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, de quibus breuiter dicendum.

De Paupertate.

AD perfectionem charitatis acquirendam primum fundamentum est voluntaria paupertas, per quam quis affectum suum abstrahit à rebus huius mundi, vt rectius diuinorum rerum contéplationi vacare valeat. Hinc illud Euangelicum. Si vis perfectus esse, vade & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & veni, sequere me.

Matth. 19.

Paupertas in præfenti, significat carentiam pecuniæ voluntariam, ex motione Spiritus sancti

sancti profectam, qua homo spontè ob amorem Christi renunciat omnibus, quæ possidet: Sic enim excluditur paupertas coacta, quam multi contra propriam voluntatè incurrunt. Nomine pecuniæ, aut peculij in præsentia materia, intelligitur non solû pecunia numerata, sed etiã quicquid pecunia æstimatur, sub paupertate non solum compræhenditur exterior paupertas, sed etiam interior, quæ est carentia voluntatis habendi pecuniam.

Sic paupertas siue abdicatio, quæ necessaria est ad regularis status substantiam, debet esse in primis interior, qua quis spontè omninò velit carere, omni iure pecuniario suo, etiam quatenus est instrumentum exercendæ virtutis. Secundo, debet esse comitata paupertate exteriori. Tertio, vt non solum sit voluntaria omnium, vel aliquorum iurium pecuniariorum præsentium, vel futurorum, sed absolutè omnium. Quarto, quod non solum sit volita, sed etiam voto solemnî firmata, quo vouens omninò fit incapax, quærendi sibi bona temporalia. De his Nauarr. latius in commentario primo de regularib. à num. 24. Quoniam vt ad specialia descendamus, paupertatis violatio frequentior est, & difficilius curatur, cum magis lateat, per cõclusiones ponenda est doctrina necessaria ad præsens propositum.

Prima Conclusio. Voluntas deliberata, qua
pro-

professus regularem obseruantiam, vult, accipit, & desiderat habere propriam pecuniam, aut aliquid pecunia æstimabile, est peccatum mortale, contra votum paupertatis: dictum voluntas deliberata, ad excludendum mortis subrepentes sine deliberatione; probatur, sicut eis qui castitatem solemniter vouerunt, non solum nubere est damnabile, sed etiam velle nubere. capit. Vouentibus 26. d. Ita professo paupertatem etiam velle proprium possidere, aut acquirere mortale est. In hac re omnes conueniunt. Vnde S. Benedictus in Regula cap. 33. vult hoc vitium proprietatis radicitus esse amputandum: Quæ verba Turro cremata exponens ait. Radicitus esse amputandum de corde, ita vt monachus, nec intentione, nec voluntate, aut affectu aliquid terrenum proprium possideat. Nihil enim produrrit pecunias nō habere, si voluntas fuerit possidendi.

Secunda Conclusio. Nulli religioso professo in approbata religione tria vota, licet habere aliquid proprium. Dicitur autem secundum Panorm. Ioann. Andræam, & alios in c. Cum ad monasterium, de statu monachorum, &c. Monachus habere proprium, quando aliquid tenet, aut accipit celando suum superiorem, aut expendit contra voluntatem superioris, nec paratus est dimittere ad libitum eius, aut tradere; & quicumque monachus, aut religio-

sus aliquid proprium possidet, mortaliter pec-
 cat. Probatur Conclus. 12. q. 1. cap. Non dica-
 tis. & cap. Scimus. & in cap. Monachi. & cap.
 Cum ad monasterium, de statu monachorum.
 In d. cap. Scimus ex Urbano Papa ita dicitur.
 Quicumque vestrum communem vitam sus-
 ceptam habet, & vouit se nihil proprium ha-
 bere, videat ne pollicitationem suam irritam
 faciat, sed hoc quod Domino est pollicitus,
 fideliter custodiat, ne damnationem, sed præ-
 mium sibi acquirat, & in cap. Cum ad mona-
 sterium. Prohibemus, inquit, quoque districtè
 in virtute obedientiæ, sub attestatione diuini
 iudicij, ne quis monachorum proprium ali-
 quo modo possideat, &c. Quod si proprietas
 apud quenquam in morte inuenta fuerit, ipsa
 cum eo in signum perditionis, extra monaste-
 rium in sterquilinio subterretur: secundum
 quod B. Gregorius narrat in Dialogo se fecis-
 se. Vnde, si quicumque alicui fuerit specialiter
 destinatum, non præsumat illud accipere, sed
 Abbati: vel Priori: vel Cellerario assignetur,
 hæc ibi. Ad idem facit illud S. Benedicti in cap.
 33. regulæ. Neque aliquid, ait, habere propriū,
 nullam omninò rem, neque codicem, neque
 tabulas, neque graphium, sed nihil omninò;
 quippe quibus nec corpora sua, nec volunta-
 tem licet habere in propria potestate: & Cassi-
 an. libr. Institut. capit. 13. Illam asserit, sanè vir-
 tutem inter ceteras institutiones eorum com-

X

memo-

memorare, vel superfluum puto, quod scilicet nulli cistellam, nulli peculiarem sportellam liceat possidere, nec tale aliquid, quod velis proprium retinens, suo debeat communitate sigillo. Consentit August. in regula sua prima cap. i. & in tertia regula cap. i.

Tertia Conclusio. Quicumque religiosus professus paupertatem, libros sibi peculiares emit, aut quamcunque rem sibi appropriat sub proprio nomine, ligno, aut sigillo, sine expressa, aut præsumpta licentia Abbatis; qui talem non concedere deberet, peccatum proprietatis committit: Quia tali modo sibi vendicare aliquid, possessionem & proprietatem denotat: Est autem religiosus factus, per dolemnem professionem paupertatis, in caput omnis dominij in singulari. Confirmatur etiam d. canonibus, & regulis monasticis.

Quarta Conclusio. Concessorum sibi à superiori suo ad utilitatem priuatam, & communem, religiosus tantum usum habet, & non usum fructum. S. Antonin. loc. cit. §. ii. Turrecrem. & Cardin. Alexan. in d. c. Non dicatis. Nauarr. in comment. 2. de regularib. & alijs communiter DD. Pro intelligentia tamen terminorum notandum, Dominium, & proprietatem rei communiter pro eodem accipiuntur, & dicunt ius perfectè disponendi de re, nisi lege prohibeatur. Hinc Dominus de ipsa re disponere potest pro suo beneplacito, nisi à lege

à lege prohibeatur: Vusufructuarius autem, habet solum ius fruendi rebus & fructibus, salua substantia. Vsuarius autem habet tantum ius in fructus rei sibi nudè necessarios: vnde sequitur quod Vusufructuarius, licet non sit Dominus substantiæ rei, proprietatem tamen acquirit fructuum, ac de his non solum ad suum nudum usum disponere potest, sed etiam superfluos donare, aut alienare. Vsuarius autem præcisè in utilitatem suam fructibus utitur, nec aliquid potest transferre titulo alienationis in alium. Qui autem habet simplicem usum facti tantum, non plus habet iuris, quàm conuiuia in cibis ab inuitante appositis. Ius autem administrandi, neque est dominium, nec usufructus, nec usus, sed ius disponendi de re aliena, nomine alieno, gratis, vel pro stipendio. De his Nauarr. in commento primo de Regularib. D. Sotus lib. 4. de iustit. & iure. quæst. 1. art. 1. & S. Antonin. loc. cit. Ex dictis elicitur, quod si religioso aliquid concessum fuerit à superiori in suam utilitatem & usum, quod superest non potest eo inuito, aut nesciente in alium transferre sine vitio proprietatis.

Quinta Conclusio. Monachi, qui non habent administrationem, non possunt aliquid dare etiam de superfluis suis in Eleemosynam, sine licentia superioris. S. Thom. 2. 2. quæst. 32. art. 8. ad 1. Turrecrem. Cardinal. Alexand. &

alij in d. cap. Non dicatis : Ratio est evidens
 Cum enim incapaces sint propriarum rerum
 facti per votum paupertatis , & nihil posside-
 ant proprium, si debeant dare in Eleemosynam
 aut alijs donare , necesse est vt alienum sibi
 vendicent.

Sexta Conclusio. Religiosus habens aliquid
 in proprium vsum cum licentia iniusta Abbe-
 tis, aut superioris, id est, quando non est iusta
 causa mouens, aut necessitas non postulat, aut
 in finem malum impendit, peccat iuxta com-
 munem Doctorum sententiam. Antonin. loc.
 cit. Turrecremat. Alexandrin. & alij in d. cap.
 Non dicatis. Humbert. in regula. 8. Augustin.
 Nauarr. in commentar. 2. d. a numer. 21. Quae
 Hostiensis & Cardinalis Zabarel. in dicto cap.
 Cum ad monasterium, rectissime tradunt li-
 centiam non esse concedendam religiosi, vt
 aliquid in vsum proprium teneat, nisi ex mag-
 na & euidenti causa. Dubium autem hic con-
 tur. Quomodo peccent, concedens iniustam
 licentiam, & ea vtens.

Communior sententia, quod concedens
 abutitur potestate in destructionem. Recipiens
 vero peccet peccato avaritiae, tenendo ali-
 quid sine rationabili causa. Nauar. putat quod
 committat peccatum proprietatis, si non est
 paratus dimittere, simul ac fuerit requisitus.
 Non tamen incurrit poenas d. cap. Cum ad
 monasterium; quia cum scientia & licentia
 vi-

vitur bonis monasterij, licet non ex sufficienti causa.

Sexta Conclusio. Monachi quicumque professi, si arte manuum, aut industria aliquid pecuniæ acquirunt, & retinent, aut mortuis parentibus accipiunt, vel sibi dum professionem faciunt, reseruant aliquam partem, de qua pro sua libera voluntate disponant, sunt proprietarij. Cõstat ex canonibus citatis, regulis monachorum, & communi DD. sententia. Quia dicti, peculium proprium possident contra votum paupertatis.

Septima Conclusio. Monachi, qui verbo, sermone, aut scripto, pro rebus cõcessis ad vsum contendunt, ac si res suæ essent, & earum dominium, aut vsumfructum haberēt, sunt proprietarij, constat ex regula S. Benedicti in dicto capi. 33. Nec quisquam aliquid suum dicat: vel præsumat, & Cassian. loc. cit. testatur magnum fuisse crimen ex ore monachi processisse. Codicem meum, tabulas meas, tunicam meã, caligas meas, &c. & si quis aliquo casu per surreptionem, vel ignorantiam protulisset, digna pœnitentia satisfacere debebat. Ad idem facit August. in reg. sua loc. cit. Cuius doctrina adfertur in dict. cap. Non dicatis. Confirmo latius. Turrecr. in Regulam S. Benedicti tract. 92. & in d. cap. Non dicatis. Cardin. Alexandr. ibidem cum Nauarro tradunt, si religiosus cū asseueratione dicat aliquid suum, & ea mente

ae si suum esset, quod mortaliter peccet: Secus
verò si inadvertenter, non intendens domi-
nium, aut possessionem, tunc erit veniale: Imo
putat Nauarrus & benè. Si religiosus dicat rem
suam, intendens quo ad vsum, administratio-
nem, aut simplicem facti detentionem, non
peccet.

Octava Conclusio. Monachus, qui testamen-
tum facit, aut vltima voluntate disponit de
quocunque peculio, aut re pecunia aestimabi-
li; est proprietarius, & si sic moritur, damna-
tur; & si non velit, nec efficaciter proponat
reuocare, non est absoluendus: cum in statu
peccati mortalis velit permanere, nec sit con-
tritus. Quod etiam locum habet, quoties mo-
nachus nesciente Abbate, & non concedente
licentiam, aliquid peculij tenet. Conclusio
constat ex cap. 2. de testam. & communi sen-
tentia DD. ibid. Nauarr. in Manuali confessa-
riorum cap. 27, num. 270. & in comment. 2. de
regularib. num. 22. Ratio etiam est in promp-
tu. Cum iuxta dicta monachus nullius rei ha-
beat dominium, aut vsum fructum, non est de
quo possit testari, nisi velit sibi aliquid contra
votum appropriare: Si autem monachus ex
testamento hæres instituatur, hæreditas mo-
nasterio eius defertur, si monasterium sit ca-
pax bonorum in communi: Quia religiosus
quicquid post professionem acquirit, mona-
sterio adiungit, vt infra latius patebit. Putat
tamen

tamen Nauarr. quod religiosus benè meritus, sine peccato possit rogare superiorem, vt aliquid de rebus in vsum habitis, in aliquem vsum pium, aut honestum det, tunc enim nihil disponit, sed voluntati superiorum relinquit.

Nona Conclusio. Religiosus, cui committitur dispensatio, & administratio rerum monasterij, potest sine vitio proprietatis de rebus monasterij pro vtilitate & necessitate eiusdem iuxta facultatem sibi factam à superiore, disponere. Ex cap. Cum ad monasterium; & communi sententia. Debent autem officiales monasterij expendere tantum in vsus necessarios, & vtilis monasterio, tanquam fideles dispensatores bonorum Dei, & non in seculares, aut inhonestos, alioquin grauissimè peccant. Quia superiores non possunt plus licentiæ & facultatis facere inferioribus, quantum ad rerum communium dispensationē, quam ipsi habent. Non habent autem ipsi potestatem disponendi de rebus monasterij pro sua voluntate, sed tantum ad vtilitatem, & necessitatem monasterij. Cum eis potestas data sit ad ædificationem, & non in destructionem.

Decima Conclusio. Religiosus si furetur quippiam notabile, duplex peccatum mortale committit: Patet Conclus. Quia in primis peccat contra præceptum. Non furaberis. Deinde aduersatur voto paupertatis, appropriando sibi.

Vndecima Conclusio. Religiosus post professionem quicquid acquirit, defertur monasterio, constat ex Authent. Ingressi. C. de sacrosanct. Eccles. & ibidem in Authent. si qua mulier, vbi Jurisperiti ita cōmuniter sentiunt, & canonici DD. cum text. in c. in præsentia, de probationibus. Imò quorundam Jurisperitorum, vt Cuiuslibet & aliorum in d. Authent. si qua mulier. & Decretalium in d. c. in præsentia, sententia videtur, quod etiam nouitius acquirat monasterio, si in nouitiatu moriatur: à qua tamen sententia cōmuniter rectè receditur. Quia monasterium quicquid acquirit, consequenter ad consecutionem personæ, cui bona adhærent, acquirit. Monasterium autem personam absolute non acquirit, nisi per solemnem professionem, in qua nouitius mundo moritur, & omni rerum proprietati recunciat. Conclusionem dictam intellige de monasterijs, quæ sunt capacia bonorum in communi.

Dubium, quod aliquando occurrit, resoluendum.

Quid si religiosus transeat à primo monasterio ad aliud, quodnam acquirit bona religiosi.

PRO resolutione fit. *Duodecima Conclusio.* Quando Religiosus sine iusta causa, & licentia sui superioris transit ad aliud monasterium, bona iam acquisita primo monasterio, non transferuntur in secundum, quantum ad pro-

proprietatem. Ioann. Andrazas. Hostiens. & Francus in cap. Quod à te, de clericis coniug. & hæc recepta est opinio attestantibus, Socino seniori in Consil. 52. lib. 4. à numer. 14. & Menochio lib. 2. de arbitrarijs Iudicum quæstionib. casu 436. vbi hanc materiam doctissimè discutit. Quando autem iusta de causa, cum licentia Abbatis fit transitus ad aliud monasterium, sanior opinio est, quod secundum monasterium acquirat cum persona. Quia prælatus iusta ex causa concedens licentiam ad transeundum, videtur etiam dare licentiam conferendi bona in consequentiam personæ, cui adhærent Cardinal. & Abbas in dicto cap. Quod à te, & Menochius loc. cit. Arbitror tamen distinctione posse conciliari vtramque opinionem: aut bona iam sunt acquisita primo monasterio, & habebit locum alia opinio, quod bona maneat apud prius monasteriū: Quia non caret etiam auctoritate & ratione: Aut acquiruntur post transitum ad secundū monasterium, & habebit locum opinio Cardinalis, Abbatis, & Menochij: Ad hanc concordiam accedunt Syluest. in summa verb. Apostata q. 9. Panormit. in cap. final. de Regularibus.

Tertiadecima Conclusio. Quando religiosus ob sua demerita, & malos mores, ac crimina digna translatione & detrusione, transfertur ad aliud monasterium, vsusfructus bono-

rum quæ quantum ad proprietatem primo
 acquisiuit, debentur secundo pro sustentatione
 & onere: post mortem tamen eius redibunt
 ad primum, secundum communioem sententiam,
 vt ait Syluest. in verb. Apostasia. q. 9. constat
 conclus. 16. quæst. 6. cap. de lapsis, addito cap.
 si quis rapuerit. 27. quæst. 1. Et sic tradunt
 Gloss. in d. cap. Si quis rapuerit: Hostiens.
 in summa de cler. coniug. §. & in qua. versic.
 Si cum licentia. Ioan. Imolenf. & Cardinal.
 Zabarella in cap. Quod à te: de cler. coniug.
 Archid. in d. cap. Si quis rapuerit: Angelus
 in verb. Monasterium. §. 6. Aurea Armilla in
 verb. Religio. §. 17. Syluest. loc. cit. allegat
 etiam ad hoc Raymund. & summam Confessio-
 narium, Menochius putat tantum esse secundo
 monasterio dandum, quantum sufficit pro
 sustentatione, & id moderandum arbitrio iudicis:
 Quod ait Archid. arbitrio Episcopi. Si tamen
 in tali casu Abbas cum saniori parte conuentus
 renunciaret suo iuri, & pro onere totam hære-
 ditatem ex iusta causa relinqueret secundo,
 secundum monasterium cum persona, totam hære-
 ditatem acquisitam, aut acquirendam iuste
 acquireret.

Quartadecima Conclusio. Quicquid acquirit
 etiam monachus fugitiuus, etsi habitum dimittat,
 monasterio acquirit, ex text. & Gloss. 18. quæst.
 2. cap. Abbates. Panormit. in d. cap. Quod à te,
 & in cap. fin. de regul. Nauarr. in comit.

comm.2.de regul. num. 33. Barthol. Brixienf. in quaest. dominicalib. quaest. 7. & 8. & alij alibi. Ratione adiuncta Gloss. l. i. §. Per hanc. C. de rei vendic. Sicut seruus fugitiuus non quaerit sibi, sed domino. Ita monachus fugitiuus non sibi sed monasterio. Tandem quanta mala generet vitium proprietatis in monasterijs, ostendunt Turrecremata latissimè super Regulam S. Benedicti tractat. 92. & 93. & in d. cap. Non dicatis, & Cardinalis Alexandrinus ibidem.

Do voto castitatis perpetuae.

AD statum religionis requiritur abstractio eorum, per quæ homo impeditur, ne feratur omni modo in Dei seruitium. Vfus autem carnalis copulae retrahit animum, ne totaliter in Dei seruitutem feratur, tum propter vehementiam delectationis, ex cuius frequenti experientia, augetur concupiscentia carnalis, quæ retrahit animum à perfecta intentione tendendi in Deum: tum propter solitudinē, quam ingerit sustentatio rei familiaris, & filiorum. Vnde Apostolus. Qui sine vxore est, sollicitus est quæ sunt Domini, quomodo placeat Deo. Qui autem cum vxore est, sollicitus est, quæ sunt mundi, & quomodo placeat vxori. Et ideò continentia perpetua requiritur ad perfectionem religionis, sicut & voluntaria paupertas. De hac continentia ad propositum S. Thom. 2. 2. q. 186. art. 4.

Quo-

Quomodo damnabile sit post votum castitatis in professione emissum, actus venereos exercere: aut Matrimonium contrahere, docent clarissimè sancti Patres, S. Hieronym. lib. 1. contra Iovinianum, Chrysof. in libr. de Virginitate, cap. 39. & in Epistola 6. ad Theodorum lapsum. Augustin. in libr. de bono viduitatis. capit. 8. 9. & 11. & in Psalmum 75. Super illa verba. Vouete & reddite Domino Deo vestro, &c. Basil. Magnus in libr. de vera virginitate, & in regulis fusè explicatis regul. 14. Ambros. in lib. ad Virginem lapsam. c. 5. Plurima tam Patrum quam Conciliorum testimonia pro hac materia, qui legere voluerit, videat 27. quæst. 1. & Alphonsum à Castro lib. 14. aduersus hæreses in verb. Votum, qui etiã soluit obiectiones votifragorum & hæreticorum. Nunc breuibus videndum qui peccent contra votum perpetuæ castitatis.

Prima Conclusio. Qui votum castitatis emisserunt, toties mortaliter votum suum infringunt, quoties animo deliberato volunt nubere: aut matrimonium contrahere. Constat conclus. 27. d. capit. Vouentibus virginitatem non solum nubere, sed etiam velle, damnabile. Idem tradunt sancti Patres, & probant ex illo Pauli 1. Timoth. 5. Adolescentiores viduas deuota: Cum enim luxuriatæ fuerint in Christo nubere volunt, habentes damnationem. Sic Augustin. de bono viduitatis cap. 8. Cum enim

enim in delitijs egerint, inquit, in Christo, nubere volunt, habentes damnationem, quoniam primam fidem irritam fecerunt, id est, voluntatem ad nuptias à proposito continentiae deflexerunt, & in capit. 9. habentes, inquit, damnationem, quoniam primam fidem irritam fecerunt, etsi non nubendo, sed tamen volendo: Fulgentius in Epistola 1. de coniugali debito. cap. 6. Ad idem accedit S. Hieronym. cuius dictum refertur in dicto cap. Votentibus. Multò autem fortius peccant quando de facto contrahunt & consummant, & matrimonium est nullum, vt de sacramento matrimonij traditum est.

Secunda Conclusio. Religiosus etiam peccat mortaliter contra votum continentiae, quoties exercet aliquem ex actibus luxuriae, qui cuilibet Christiano sunt mortales, de quibus dictum in secunda parte in cap. de luxuria. Quia omnes actus luxuriae aduersantur voto perpetuae castitatis: Vide Syluestrum in verb. Religiosus. 6. quaest. 8. & S. Antoninum loc. cit. §. 10.

Tertia Conclusio. Eadem est ratio, si quis voluntate deliberata velit aliquem actum luxuriae exercere mortalem, aut mortali periculo committendi voluntariè se tradere non dubitet, constat Conclus. Quoniam non solum opere, sed etiam voluntate peccatum completus

mus. De occasionibus & periculis luxuriæ vitandis, tradit S. Antonin loc. cit.

De voto obedientiæ.

OBEDIENTIA est virtus, quæ promptam hominis reddit voluntatem, ad implendum voluntatem superioris præcipientis. Eius obiectum est, ut ex definitione colligitur, superioris præceptum tacitum, aut expressum, ut tradit S. Thom. 2. 2. quæst. 104. art. 2. Attenditur autem maximè ratio obedientiæ, in eis, quæ secundum se non sunt volita, sed voluntati repugnant, tunc enim manifestum est, quod non adimpletur nisi propter præceptum. Quare sancti Patres eam maximè commendant obedientiam, quæ exercetur in rebus propriæ voluntati repugnantibus, & asperis, tunc enim manifestum est, quod non impletur nisi propter præceptum, Gregor. lib. vit. moralium cap. 13. S. Thom. loc. cit. ad 3. Hieron. in Epist. 4. ad Rusticum monachum. Basil. in regulis brevioribus, interrogatione 96. & alij alibi.

Deinde prout sapientissimè S. Thom. in d. 4. art. 1. tradit, sicut in naturalibus, inferiora superiorum motui subijciuntur: Ita in humanis, ex ordine naturalis & diuini iuris inferiores mouentur à superioribus, per motum & imperium voluntatis, qua manifestata debent obedire, ex vi auctoritatis diuinitus ordinatæ. Rectè Apostolus ait, omnis potestas à Deo,

Deo, & iterum. Quæ ordinata sunt, à Deo *Rom. 13!*
sunt, & iterum. Qui potestati resistit, Dei or-
dinationi resistit.

Obedientia autem maximè necessaria est
statui religionis: Quia in religione est discipli-
na, & exercitium tendendi ad perfectionem,
ad quod exercitium requiritur dux siue magi-
ster qui dirigat in his, quæ regularem statum,
& conuersionem concernunt, cui inferiores
in regimine subijci necesse est: Subijciuntur
autem inferiores per obedientiã: Quare pru-
dentissimè sanctus Benedictus prologum suæ
regulæ incipit in hæc verba. Ausculta, ô fili,
præcepta magistri, & inclina aurem cordis tui,
& admonitionem pij Patris libenter excipe, &
efficaciter comple, vt ad eum per obedientiæ
laborem redeas, à quo per inobedienciæ de-
sidiam recesseras. Ad te ergo nunc meus ser-
mo dirigitur, quisquis abrenunciens proprijs
voluntatibus, Domino Christo vero regi mi-
litaturus, obedientiæ fortissima atque præcla-
ra arma assumis, hæc tibi. Ob eamque causam
in fine eiusdem regulæ, religionem rectè scho-
lam dominici seruitij appellat, in qua perfecto
ad institutionem, & vitiorum emendationē,
obedientia ante omnia requiritur. De laude
& vtilitate obedientiæ, præclara tractat Car-
dinalis Turrecrem. supra regul. S. Benedicti
tractat. 55. & tractat. 59. Nunc pro materiæ re-
solutione sit.

Prima

Prima Conclusio. Religiosus obedire tenetur suo superiori in eis, quæ spectant ad regulam disciplinam religionis, quam professus est. Constat Conclusio ex ratione voti emissi ab eo, & communi sententia: Sicut enim miles duci exercitus in his, quæ spectant ad bellum, seruus Domino in his, quæ pertinent ad servilia opera exequenda: filius patri in his, quæ concernunt disciplinam vitæ, & curam domesticam, tenetur obedire: Sic religiosus suo superiori obligatur morem gerere in his, quæ spectant ad statum religionis, quam solemniter in professione suscepit.

Secunda Conclusio. Si prælatus religiosi, ei præcipiat, quæ sunt contra Deum, aut contra regulam, inferior non tenetur ei obedire. S. Thom. q. 1. artic. 15. & q. 10. art. 10. S. Antonin. loc. cit. §. 9. & Summistæ in verb. obedientia. Ratio est, quia oportet magis obedire Deo, quam hominibus. Actor. 5. & prælato etiam concessa est potestas præcipiendi ea, quæ sunt secundum regulam & non contra. Eadem est ratio, si præciperet aliquid prælatus, quod suam potestatem excederet. Quando autem aliquid præcipit prælatus, honesti & utilis, quod tamen communem regulam excedit, nec ad regulæ conservationem necessarium est, tunc obedire non est necessitatis, sed perfectæ obedientiæ, quæ morem gerit in omnibus licitis. Indiscreta autem est obedientia in illicitis obedire.

Tertia

Tertia Conclusio. Religiosus peccat mortaliter, quando aliquid transgreditur præscriptū in regula, vel constitutionibus obligans ex mente legislatoris ad mortale, ex communi sentētia Doctorum. Quia superiores possunt, & habent potestatem condendi regulas, & leges obligantes ad mortale.

Quarta Conclusio. Non omnia quæ continentur in regulis monachorum obligant ad peccatum mortale. Quia status religionis est securior quam secularis, iuxta S. Gregor. primo moral. capit. i. ubi comparat vitam secularem mari fluctuanti, vitam regularem portui tranquillo. Sed si quælibet transgressio esset mortalis, religionis status esset periculosissimus propter multitudinem obseruantiarum, & vix vnus de multis saluaretur: S. Thom. 2. 2. quæst. 186. artic. 9. S. Antoninus loc. cit. §. 9. Turrecremat. tract. 5. & 6. super Regul. S. Benedicti. Quando autem regula, aut constitutiones præter transgressionem trium votorū substantialium obligent ad mortale, id colligendum ex verbis, aut pœna adiuncta, vel necessitate rei, vel ex determinatione statutorū, aut superiorum. Quia his modis colligitur, an lex, aut statutum obliget ad mortale. De hac materia Panormitan. & DD. canonum in cap. Nam concupiscentiam, de constitut. & idem Panormitan. in cap. Cleric. de vita & honest. cler. Turrecrem. tract. 5. & 6. super regu-

Y lam

lam S. Benedicti. Nauarr. in Manuali confessorum. cap. 23. à num. 49. Alphons. Castrenf. lib. de legis pœnalis potestate cap. 5. Commendatur autem à DD. præcipuè regula prædicatorum, eo quod eius auctores non obligent ad culpam, sed tantum ad pœnam, nisi expressè præceptum sit, aut contemptus accedat, ut patet ex prologo Constitutionũ. S. Thom. loc. dict. Panorm. in cap. Relatum. Nec clerici vel monachi cum Hostiens. Turrecr. loc. dict. S. Antonin. §. 13. loc. cit. Nauarr. in Manuali confessorum. cap. 23. num. 62.

Quinta Conclusio. Religiosus, aut monachus tenetur obedire superiori sub peccato mortali, in subeunda Pœna taxata secundum regulam, aut rectam rationem. Quia regularis virtute voti obedientiæ tenetur obedire prælato secundum regulam, & illi accessoria præcipienti, cap. Quorundam, &c. Si religiosus de elect. in 6. Constat etiam ex illo Rom. 13. Qui potestati resistit, diuinæ ordinationi resistit, &c. & qui resistit damnationem sibi acquirit, &c. Si malum feceris, time, non enim sine causa gladium portat. Accedit S. Thom. in q. loc. cit. Hinc Nauarr. in commentatio 4. de regularib. num. 63. tradit religiosum legitime à superiori tuo ad perpetuum carcerem damnatum, & inclusum, non posse absq; peccato mortali fugere: & si fugiat, teneri ad redeundum coram Deo, & in conscientia, nisi superior ex causa ei gratiam faciat. Sexta

Sexta Conclusio. Inferior in minimis tam regulæ præscriptis, quàm prælati præceptis ex contemptu potest mortaliter peccare. S. Thomas 2. 2. quæst. 186. artic. 9. Antonin. Turrecrem. loc. cit. Bernard, in lib. de dispensatione & præcepto. Neglectus vbique culpabilis, cōtemptus vbique damnabilis. Ex contemptu autem secundum S. Thom. in d. art. 9. ad 3. & Nauarr. num. 43. loc. cit. peccat, qui renuit subijci legi, aut regulæ, aut superiori, quia illam, vel eius auctorem contemnit, aut paruifacit, non autem qui principaliter mouetur per iram aut aliquam passionem, aut aliam iniustam causam.

Aduertendum autem superiorem, quando vult aliquem in iubendo ad mortale obligare, uti verbis præcipio, aut mando sub obedientia, aut in virtute eius, siue Spiritus sancti, aut sub pœna excommunicationis, aut carceris. Quando his & similibus modis vtitur in sermone, intelligitur, quod sub mortali velit obligare.

Postremò in materia horum votorum, quæ dicta sunt de monachis, in suo gradu etiam intelliguntur de monialibus, solemniter professis in approbata religione.

Y 2 CA